

Gyvenimas

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

ISSN 1648-0392

9 771648 039035

Nr. 85 (10143) * 2018 m. lapkričio 14 d., trečiadienis

Kaina – 0,45 Eur

Paba diena

Šiandien – mėnulio jaunatis, nuo rytojaus – priešpilnis. Saulė teka 7 val. 47 min., leidžiasi 16 val. 18 min. Dienos ilgumas 8 val. 32 min.

Vardadieniai: šiandien – Adeodatas, Emilas, Emilė, Emilija, Emilijona, Emilijus, Emilis, Rama, Ramantas, Ramantė, Ramavydas, Ramė, Ramotas, rytoj – Alberta, Albertas, Albertina, Leopolda, Leopoldas, Lygeda, Lygirda, Lygirdas, Žadvilas, Žadvilė, Žadvyda, Žadvydas, penktadienį – Edma, Edmas, Edmundas, Edmundė, Gendruta, Gerda, Gerta, Gertrūda, Trūdė, Vaišvyda, Vaišvydas, Vaišvydė.

Šiandien – Pasaulinė diabeto diena. Karaliaus Mindaugo žūties diena. Lapkričio 15 – Pasaulinė filosofijos diena. Lapkričio 16 – Tarptautinė tolerancijos diena. Švč. Aušros Vartų Marijos, Gailestingumo Motinos, diena.

Iššūkis: iššifruoti Saulių Skvernelį 2 p.

Tikslas – stipri šeima Prienų krašte 2 - 5 p.

Prasideda ligų sezonas. Kaip gauti išmoką už sveikti skirtas dienas? 3 p.

Įsigaliojo naujos Kelių eismo taisyklių nuostatos 4 p.

„Dalinkitės šviesa, ir bus šviesiau gyventi...“ 6 p.

Stakliškių seniūnijos jubilieatai

Marijoną ŠVABAUSKIENĘ iš Jarmališkių kaimo, gausiam vaikų, anūkų, proanūkių būryje minėjusią garbingą 90-ties metų Jubiliejų, sveikino ir Stakliškių seniūnijos darbuotojos, linkėdamos daug sveikatos, ilgų gyvenimo metų, artimųjų meilės, pagarbos.

Gražius sveikinimo ir padėkos žodžius už aktyvų dalyvavimą bendruomenės, seniūnijos veikloje ir Stakliškių vardo garsinimą seniūnijos kolektyvas tarė ir Jubiliejinį gimtadienį minėjusiai buvusiai ilgametei UAB „Lietuviškas midus“ laboratorijos vedėjai Elvyrai ŠEŠKIENEI.

„Išsinešim jūsų padovanotos šilumos dalelę...“

- Su daina ir malda mes penkiolika metų drauge einame per gyvenimą, - taip apie Veiverių neįgaliųjų ansamblio „Viltis“ narius kalbėjo nuo pačių pradžių jame dainuojanti ir savo kūrybos eiles skaitanti Vilytė Stelmokienė. - Dainuoju nuo tada, kai dar mes patys sau buvome vadovai ir atlikėjai, repetavome pas ansamblių namuose, linksmi minėjome kiekvieno gimtadienį ar kitas šventes. O mūsų juk daug, tai: Irena Mikailienė, Vilytė Stelmokienė, Juozas Plikūnas, Julius Janauskas, kuris skaičiuoja 94 -ąjį savo gyvenimo lapkritį, Romas Skučas, Ona Izabelė Barzdaitienė, Birutė Bindokienė, Malianija Mocevičienė.

Taigi per penkiolika gyvavimo metų „Vilties“ ansambliciai, matyt, ne tik gražiai ir iš širdies dainavo Veiveriuose, rajono šventėse, garsino savo kraštą Lietuvoje, bet ir dalijosi dainų žodžiais, kurie sklido tarsi malda ir šventės diena, paliesdami kiekvieno besiklausančioji sielą. O svečių buvo gausus būrys, tarp jų - ir rajono Neįgaliųjų draugijos nariai beveik iš visų seniūnijų, atvykę į Veiverių šaulių namus pasveikinti žmonių, kurie tęsia tradicijas mylėdami dainą, skleidžia viltį ir primena, kad ji niekada nemiršta. Net ir tada, kai dainas perdainuos vaikų ir anūkų lūpos, viltis bus gyva... Kaip kad gyvi

(Nukelta į 8 p.)

Neįgaliųjų draugijos Veiverių skyriaus pirmininkė Vida Butkevičienė dėkoja ansamblio senbuvei Irenai Mikailienei (viduryje).

Jubiliejinės šventės dieną - „gintarėlių“ linkėjimai ir Lietuvai

Daugelis prieniečių atžalų savo vaikystės metus sieja su vaikų lopšeliu - darželiu „Gintarėlis“, kuris perėmė ir tęsė darželio „Ažuoliukas“ tradicijas. Šiomet šiai ikimokyklinio ugdymo įstaigai, kurią lanko per 100 vaikų, sukako 30 metų.

Šventiškai balionais išpuošta įstaiga savo jubiliejų paminėjo lapkričio 9 dieną, į renginį Prienų kultūros ir laisvalaikio centre sukvietusius tėvelius, senelius, mažuosius ugdytinius, kolegas, socialinius partnerius, savivaldybės atstovus ir kitus svečius.

Scena tapo nuostabių vaikystės pasauliu, kuriame kryžtauja, džiaugiasi, dainuoja, groja ir šoka vaikai. „Gintarėlis“ gali pasididžiuoti ugdytinių meniniais pasiekimais, kurie atsispindėjo ir šventės programoje. Tai - kūrybingų auklėtojų ir meninio ugdymo pedagogės Linutės Vitkauskienės nuopelnas. Programą pasirodymais pajavirino buvę darželio ugdytiniai - solistė Austėja Belnavičiūtė, smuikininkė Karolina Radzevičiūtė, „Ažuolo“ progimnazijos mokinių vokalinis ansamblis.

Su įstaigos jubiliejumi sveikina kolegės iš „Pasakos“ lopšelio - darželio.

Muzikinius sveikinimus dovanojo „Saulutės“ lopšelio - darželio vaikučiai, „Pasakos“ lopšelio darželio darbuotojų vokalinis ansamblis. Džiugių akimirku suteikė studijos „Impresium“ šokėjai Matas Kartautas ir Alanta Kurijanovaitė. Dėkojant už nuoširdų darbą ir laiką, praleistą kartu, vienas iš programos muzikinių numerių buvo skirtas ilga-

metei darželio direktorei Zinai Dzencevičienei, kuri dėl svarbių aplinkybių negalėjo atvykti į šventę.

LR Seimo narys Andrius Palionis įteikė padėką darželio vadovei Jūratei Liutkuvienei, o suaugusiems priminė, ko jie gali pasimokyti iš savo vaikų: džiaugtis be priežasties,

(Nukelta į 8 p.)

Finalinė šventės dalis.

*Prienų rajono ir Birštono krašto naujienos –
į kiekvienus namus, į kiekvieną įstaigą, įmonę!*

**Jau prasidėjo „Gyvenimo“
laikraščio prenumerata
2019 metams!**

*„Gyvenimą“ galite užsiprenumeruoti
paštuose, pas laiškanėšius, Birštono
agentūroje ir redakcijoje.*

Nuomonė

Rytas STASELIS

Iššūkis: iššifruoti Saulių Skvernelį

Šią savaitę ministras pirmininkas Saulius Skvernelis pažėrė kritikos jo viešus pareiškimus gaudantiems žurnalistams ir politikams. Esą šie iš didelio rašto kaskart išlipa už krašto įžvelgdami tai, ko tuose pareiškimuose neverta net su žiburiu ieškoti.

Kadangi aptariami premjero pareiškimai buvo skelbti skirtingais žanrais ir skirtingoje aplinkoje, visai verta sudėti juos į vieną vietą ir pasiūlyti jų prasmės paieškoti kolektyviai: ne tik žurnalistams, bet ir jų tekstų skaitytojams.

Tskant, dėl korektiškumo (gal ne visi sekė tos istorijos vingius) pradėkime iš pradžių. Kelis mėnesius p. Skvernelis sako ieškąs būdų, kaip suvaldyti Lietuvoje veikiančius didžiulius prekybos tinklus, siekdamas, regis, dviejų pagrindinių tikslų: pažaboti tinklų norą „nepagrįstai didinti prekių kainas“ ir šiek tiek spustelėti juos rinkoje, kad šalia tinklų rastųsi daugiau vietos smulkesniam ar vidutiniškesniam prekybos verslui. Iš premjero aplinkos vis nuteka žinių apie tiems tikslams pasiekti svarstomas ir kone priimtas priemones. Ir nors niekas tų siūlymų komplekso nėra matęs, p. Skvernelis tvirtina, kad jau netrukus visas specialių pasiūlymų paketas bus parengtas ir Vyriausybės apsvartytas.

Vis dėlto vieną numatomą priemonę Vyriausybė išviešino atskirai nuo kitų, platindama naują premjero atstovo spaudai Tomo Beržinsko lūpomis. „Premjeras kviečia potencialius investuotojus apsvartyti galimybes plėsti veiklą ar pradėti ją vykdyti ir Lietuvoje“, – BNS sakė premjero atstovas spaudai Tomas Beržinskas. Anot jo, sąrašė yra prekybos tinklai, veikiančios Europoje ir kitur, tačiau jų pavadinimai neatskleidžiami. BNS taip pat priminė, kad S. Skvernelis praėjusią savaitę pranešė siūlysiantis dvylikai didžiųjų ES prekybos tinklų investuoti Lietuvoje, nes, pasak jo, Vyriausybės sprendimai leidžia „drąsiai investuoti, turėti saugias investavimo sąlygas, turėti gerą gražą“.

Šį trečiadienį p. Skvernelis savo paskyroje socialiniame tinkle „Facebook“ jau pats paskelbė tokio turinio pranešimą: „Lietuvos mažmeninės prekybos rinka yra patraukli užsienio investuotojams. Šiandien susitikau su vienu iš jų, atsiliepusiu į rugsėjį išsiųstą mano kvietimą didžiausiems Europos prekybos tinklams. Tai - daugiau nei 15 tūkst. parduotuvių valdanti įmonių grupė, kurioje dirba daugiau nei 350 tūkstančių darbuotojų ir kurios pajamos pernai viršijo 57 milijardus eurų. Galiu pasiūlyti, kad didelę patirtį turinti ir tokios apimties verslo grupė apsisprendė investuoti bei plėsti savo verslą Lietuvoje. Gavau asmeninį patikinimą, kad skaidrios ir visiems vienodos taisyklės yra pagrindas ilgalaikėms investicijoms.“

Šioje vietoje svarbu tą pastraipą perskaityti darsyk ir pamėginti dekonstruoti šią žinią, taip pat išversti ją į žmonių kalbą (problema ta, kaip minėjau: premjero požiūriu, toli gražu ne visi Lietuvoje jo pranešimus supranta, todėl klaidingai interpretuoja).

Taigi pirmąjį p. Skvernelio pranešimo sakinių greičiausiai galime išmesti ir dėl jo nekvaršinti sau galvos – tai toksai elementarus (net ne šamaniškas) užkeikimas. Žinome, kad Lietuvos mažmeninės prekybos rinka yra patraukli, kasdien matydami daugiausia prekybos tinklų valdomas parduotuves „ant kiekvieno kampo“. Jeigu rinka neturėtų patrauklumo, tų parduotuvių galbūt būtų dvigubai mažiau.

Dabar antrasis sakiny: „Šiandien susitikau su vienu iš jų, atsiliepusiu į rugsėjį išsiųstą mano kvietimą didžiausiems Europos prekybos tinklams.“ Susitikimo faktas, žinoma, yra šokia tokia naujiena, nors jokios informacijos, kas to susitikimo metu įvyko, nėra. Todėl netiesiogiai lyg ir turėtume suprasti, kad premjeras siūlo darsyk atversti tą informaciją, kuri yra apie jo kreipimąsi, išsiųstą 12 didžiausių Europos prekybos tinklų. O jos pirmajame sakinyje teigiama: „Premjeras kviečia potencialius investuotojus apsvartyti galimybes plėsti veiklą ar pradėti ją vykdyti ir Lietuvoje“. Akivaizdu, kad susiduriame su p. Skvernelio ir jo komandos užprogramuota mįsle: apie ką kalbama – esamos veiklos plėtrą (t.y. raginimas Lietuvoje veikiančioms prekybos tinklams atidaryti dar daugiau parduotuvių) ar naujas investicijas (kitą variantą, raginimą kitose Europos šalyse veikiančioms tinklams kelti koją į Lietuvos rinką ir taip didinti konkurenciją). Antroji alternatyva, savaime suprantama, galėtų būti ditirambo premjero pastangoms verta.

Tačiau mano kolegos iš „Verslo žinių“ netrunka išsiaiškinti, kad premjeras tąsyk susitiko su Vokietijos prekybos milžinės „Rewe“ atstovais. Ir informuoja, kad „Rewe“ Lietuvoje jau yra, nes valdo kontrolinį UAB „Palink“ (parduotuvės „Iki“) akcijų paketą. Kitaip tariant, Lietuvoje prekybos taškų su „Billa“ („Rewe“ valdomu) ženklų greičiausiai nebus, tiesiog „Iki“ savininkai žada plėtoti savo tinklą. Ir sprendimą dėl plėtos jie priėmė ne dėl p. Skvernelio laiškų, o dėl savo nuosavos verslo plėtos strategijos, patvirtintos gerokai anksčiau.

Ponas Skvernelis tada sako, esą buvo neteisingai suplastas.

Kokias gi pamokas turėtume išmokyti? Žiniasklaida kur nors sau panosėj pirmiausiai turėtų įsikirsti, kad mūsų premjeras taikosi į Antikos Ezopą. Net vieši, nušlifuoti jo pareiškimai yra mažiausiai dviprasmiai. Kita vertus, išsiraizgius iš dviprasmybių, lieka klausimas: jeigu p. Skvernelis teisis ir nieko neketino savo ezopine kalba apgauti, ar galime manyti, jog kiekvienos naujos „Maxima“, „Rimi“ ar „Lidl“ tinklų parduotuvės atidarymą jis lydės viešu džiugesiu, kad prekybininkai išgirdo jo godas bei perskaitė siųstus laiškus?

Abejoju.

Tikslas – stipri šeima Prienų krašte

Prienų rajone 2018 m. vasarį bendromis Prienų rajono savivaldybės, Prienų rajono neįgaliųjų draugijos ir Socialinių paslaugų centro ir kitų partnerių pastangomis pradėtas įgyvendinti projektas „Bendruomeninių šeimų namų įkūrimas Prienų rajone“. Projektas finansuojamas Europos socialinio fondo lėšomis pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonę „Kompleksinės paslaugos šeimai“, jo veikloms skirta 236 tūkst. eurų.

Apie projekto tikslus, kokioms gyventojų grupėms jis skirtas, kokias paslaugas šeimos gali gauti, pasakoja projekto „Bendruomeninių šeimų namų įkūrimas Prienų rajone“ vadovė, Prienų socialinių paslaugų centro direktorė Aurelija URBONIENĖ:

- Projekto darbinis pavadinimas - **STIPRI ŠEIMA PRIENŲ KRAŠTE**, jis ir atspindi pagrindinį mūsų tikslą. Šeima bei asmuo bus stiprus tuomet, kai gebės spręsti iškilusius gyvenimo sunkumus. Mokės atpažinti artėjančias problemas ar krizines situacijas ir drąsiai ieškos pagalbos, paramos, žinių.

Projektas skirtas **VISIEMS** Prienų krašto žmonėms, nepriklausomai nuo socialinės padėties, pajamų, šeimos sudėties, išsilavinimo ir Prienų kraštui, jo žmonėms svarbus šiais aspektais:

PADEDA įveikti gyvenimo sunkumus.

Prienų krašto žmonės, šeimos gali gauti **nemokamą** psichologų bei socialinių darbuotojų pagalbą. Šiuo metu komandoje dirba penki psichologai, kurie praktikoja skirtingose psichologijos srityse (gyvenimo sunkumų, tarpasmeninių santykių, šeimos, sveikatos, priklausomybių, vaikų auklėjimo) ir yra kompetentingi suteikti kokybišką psichologinę pagalbą.

ĮGALINA šeimas, asmenis spręsti iškiliančius iššūkius.

Norime užbėgti krizėms už akių. Tai reiškia, kad mes organizuojame paskaitas, edukacijas, dirbtuves, stovyklas, kuriose vaikai, suaugusieji ar šeimos kartu gauna naujų žinių, patirčių, plečia savo akiratį, gerina savo socialinius įgūdžius. Šias veiklas veda įvairių sričių lektorai, užimtumo specialistai - šiuo metu dirba 10 specialistų.

UGDO - tai yra keičia prienėčių supratimą, kad rūpintis savo ir savo artimųjų emocine savijauta yra taip pat svarbu, kaip ir kasdien rūpintis savo fizinio kūno higiena. Pratišyti emocinės paramos ir pagalbos nėra gėdinga ir vaikščioti pas psichologą į konsultacijas nėra silpnumo ar beprotybės požymis, priešingai - tai ženklas, kad žmogus prisiima atsakomybę už savo gyvenimą.

KURIA SAUGIĄ SOCIALINĘ APLINKĄ - tai mes galime pasiekti tik glaudžiai bendradarbiaujant su kitomis Prienų organizacijomis bei institucijomis.

Žmogaus prigimtinis siekis yra gyventi saugioje aplinkoje, būti suprastam ir įvertintam, matyti darnaus

gyvenimo perspektyvą sau ir savo vaikams. Prienų kraštas turi galimybę tapti tokia vieta, kur žmonės jaustųsi laimingi. Prie to turi prisidėti kiekviena organizacija, ne tik sąžiningai atlikdama savo tiesiogines funkcijas, bet ir glaudžiai bendradarbiaudama su kitomis organizacijomis.

KARTU ESAME STIPRŪS

Džiaugiamės bendru darbu su Prienų rajono ugdymo įstaigomis, bibliotekomis, seniūnijomis, muziejumi bei kultūros ir laisvalaikio centru. Mums neįkyla rūpesčių ieškant erdvių paskaitoms ar vaikų stovykloms, sprendžiant kitus organizacinius rūpesčius. Organizacijos jau žino, kokias paslaugas mes teikiame ir dažnai sulaukiame teikiame, kuriuos pas mus nukreipia šios įstaigos. Norime pasidžiaugti gražiu ryšiu tarp Prienų, Stakliškių, Jiezno, Balbieriškio, Išlaužo bei Veiverių ugdymo įstaigų. Bet mūsų tikslas - paslaugas teikti visose rajono seniūnijose, taip užtikrinant vienodas galimybes Prienų krašto žmonėms rūpintis savo ir savo artimųjų emocine sveikata, būti stipriems stresinėse situacijose, plėsti savo akiratį.

Bendruomeniniai šeimos namai Prienuose: iššūkių ir galimybių

Kuruojant Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, bendruomeniniai šeimos namai kuriami visose Lietuvos savivaldybėse. Ši veiklos barą valstybė patikėjo arčiausiai bendruomenių esančioms visuomeninėms organizacijoms. Prienuose šio projekto vykdytoja paskirta Prienų rajono neįgaliųjų draugija, kompleksinių paslaugų Prienų rajone gyvenančioms šeimoms organizavimu ir teikimu rūpinasi projekto veiklos koordinatorė Irma URBONAITĖ. Su ja kalbamės apie projekto „Stipri šeima Prienų krašte“ sėkmę, problemas ir ateities iššūkius.

(Nukelta į 5 p.)

Kviečiame iki sausio 18 d. teikti kandidatūras tradiciniams Prienų rajono savivaldybės apdovanojimams „Dėkingumas“

Apdovanojimai teikiami labiausiai savo kraštui nusipelnusiems žmonėms už svarų indėlį kuriant rajono gyventojų kultūrinę, ekonominę, socialinę ir dvasinę gerovę, už reikšmingus neatlygintinus darbus bendruomenės labui.

2018 metų nominacijos:

**METŲ ŠVIESUOLIS
METŲ POELGIS
UŽ SAVANORYSTĘ
UŽ PRIENŲ VARDŲ GARSINIMĄ
UŽ GYVENIMO PASIEKIMUS
UŽ INDĖLĮ Į PRIENŲ KRAŠTO EKONOMIKOS AUGIMĄ**

Prienų rajono savivaldybės apdovanojimų „Dėkingumas“ teikimo iškilmės vyks 2019 m. vasario 16 d. Prienų kultūros ir laisvalaikio centre.

Maloniai kviečiame užpildyti anketą ir pasiūlyti savo kandidatus. Anketą rasite interneto svetainėje www.prienai.lt

Prašome užpildytą anketą iki 2019 m. sausio 18 d. atsiųsti anketoje nurodytais kontaktais arba palikti Savivaldybėje esančioje specialioje pašto dėžutėje.

PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖ

Siūloma suteikti nacionalinio mecenato vardą

Kultūros ministerija kvietė teikti siūlymus dėl nacionalinio ar savivaldybės mecenato vardo ar mecenuojamo projekto statuso suteikimo. Nacionalinio mecenato titulą siūloma suteikti verslininkui Arvydui Paukščiui už svarų finansinį indėlį atstatant prieš penkerius metus sudegusią Balbieriškio Švč. Mergelės Marijos Rožančinės bažnyčią.

Jo kandidatūrą Mecenavimo tarybai pateikė Vilkaviškio vyskupija ir Prienų rajono meras A. Vaicekauskas.

Pagal įstatymą, nacionalinio mecenato vardas gali būti suteikiamas asmeniui, skyrusiam ne mažiau kaip 1 mln. eurų paramą kultūros, švietimo, mokslo, kitam projektui ar projektams.

A. Paukštys yra bevielių technologijų įmonės „Teltonika“ steigėjas ir savininkas. Jo kandidatūrą atrinko Mecenavimo taryba, sprendimą dėl nacionalinio mecenato vardo suteikimo priims Vyriausybė.

„Gyvenimo“ informacija

Vaiko ketinimas nusižudyti – tai paslėptas pagalbos šauksmas

Iš gyvenimo vis dažniau nutaria pasitraukti Lietuvos jauniausieji – vaikai ir paaugliai, dar nesulaukę pilnametystės, tačiau dažnai atvejais jau spėję patirti tokius gyvenimo išbandymus, apie kuriuos kiti suaugusieji nesuapnuotų net savo baisiausiuose košmaruose.

Šį kraupiausią, o kartu ir greičiausią problemų sprendimo kelią kasmet pasirenka apytiksliai 25 - 30 nepilnamečių, o savižalos atvejų yra fiksuojama keleriopai daugiau. Apie tai, kokie yra pagrindiniai požymiai, įspėjantys apie suicidinio elgesio pavojų, ir kaip derėtų elgtis tokio asmens artimiesiems, pasakoja gydytoja, vaikų ir paauglių psichiatrė, Santaros klinikų filialo Vaikų ligoninės Vaikų ir paauglių krizių intervencijos skyriaus vedėja Jolanta Trinkūnienė.

Kiekviena priežastis yra svarbi

Visame pasaulyje jaunuolių savižudybės yra pagrindinė šios amžiaus grupės žmonių mirties priežastis, kurią dažniausiai nulemia ne vienas, o keli veiksniai.

Neretai atmosferai, nepalankiai vaiko augimui, didelę įtaką daro įvairios krizinės situacijos šeimoje: tėvų skyrybos, girtavimas ar net išvykimas gyventi svetur. Vaikas pradeda jaustis vienišas ir atstumtas, dėl šeimos iširimo kaltina save, todėl įvairiais būdais save žalodamas jis pasąmonėje bando išsaugoti šeimą. „Juk vaikui sąmoningai apsinuodijus ir atsidūrus reanimacijoje, prie jo dažniausiai atsiranda ir juo rūpinasi abu tėvai, todėl suicidinis elgesys tokiems atvejais naudojamas kaip įrankis, kad tik visa šeima išliktų kartu“, – pasakoja J. Trinkūnienė.

Kita neatsiejama savęs žalojimo ar net savižudybės dalis yra patyčios. Kai kurie nepilnamečiai sunkiai adaptuojasi kolektyve, neturi glaudaus ryšio su savo draugais kaip kiti bendraklasiai, jaučiasi prastai ir nenori eiti į mokyklą – visa tai gali privesti prie suicidinių minčių ar ketinimų. Vaikų ir paauglių psichiatrė teigia, jog kai kuriais atvejais vaikui net nereikia išeiti į mokyklą, kad patirtų patyčias, nes kiti šeimos nariai iš jo tyčiojasi ir

Gydytoja Jolanta Trinkūnienė pataria tėvams atidžiai stebėti savo vaikų elgesį, pastebėjus pirmuosius galimo suicidinio elgesio simptomus, nedelsiant imtis veiksmų.

Nuotrauka iš asmeninio archyvo.

formuoja stiprius kompleksus nuo pat mažų dienų. Be to, neretai artimoje nepilnamečio aplinkoje pasitaiko smurto ar seksualinės prievartos ženklų, kai vaiką muša ar prie jo seksualiai priekabiauja tikras tėtis, patėvis, senelis ar dėdė. Visa tai žlugdo jauną asmenybę ne tik psichologiškai, bet ir fiziškai.

Kiekvienas atvejis ir bandymas yra individualus, turintis visą paletę įvairiausių priežasčių, todėl pastebėjus pasikeitusį vaiko elgesį būtina

išsiaiškinti jo priežastis ir ieškoti pagalbos.

Pirmieji pavojaus varpai

Kone visi vaikai turi paslapčių nuo savo tėvų – kai kurie rašo dienoraščius, kiti nuolat naršo internete ar savo mobiliame telefone, tad dauguma tėvų tiesiog stengiasi neįkyrėti savo vaikui ir per daug neklausinėti apie jo asmeninį gyvenimą. Kaip bebūtų, tėvams svarbu domėtis tuo, ką vaikas veikia ne tik realiame, bet ir virtualiame pasaulyje, nes labai dažnu atveju tėvai nepastebi vaiko rankų pasibraižymų net iki pusės metų.

Visų svarbiausia yra pastebėti jau pačius pirmuosius simptomus: kai vaikas atsisako pietauti kartu su visa šeima, kai nebenori eiti į mokyklą, tampa liūdnas ir užsitaręs savyje – jau tuomet būtina sunerimti, o ne laukti, kol atsirast konkretūs veiksmai. J. Trinkūnienė teigimu, net ir tada, kai vaikas nenori išsipasakoti apie savo jausmus, reikia sugebėti su juo išbūti, išlaukti ir parodyti, kad jis yra mylimas ir apsuaptas rūpestingų artimųjų, besąlygiškai norinčių jam padėti. Dažnai tokie

įkyrūs ir pasikartojantys klausimai kaip „kas tau nutiko?“ ar „kodėl tu toks paniūręs?“ tik atitolins paauglį nuo tėvų, todėl tokiose situacijose tėvai turi sugebėti kitais būdais pasiskatinti vaiką jais pasitikėti, o visų geriausia – nieko nelaukti ir prašyti specialisto pagalbos.

„Nepilnamečiai save žaloja impulsyviai, norėdami kažką gauti arba pagąsdinti tėvus, kurie supranta tai kaip vaiko manipuliaciją ir nekreipia didelio dėmesio. Tačiau vertėtų pagalvoti, jeigu vieną kartą elgdamasis impulsyviai vaikas nepaskaiciuos savo veiksmų ir tas rankų pasibraižymas bus žymiai gilesnis ar net paskutinis... Būtent dėl to patariama tėvams rimčiau reaguoti į visus pokyčius ir veiksmus vaiko elgesyje“, – teigia gydytoja, vaikų ir paauglių psichiatrė.

Pagalbos prašyti neturi būti gėda

Šiais laikais Lietuvos visuomenė

yra vis daugiau šviečiama ir drąsina nebijoti kreiptis pagalbos. Daugelyje mokyklų vaikai ir paaugliai yra supažindinami su šia tema, psichologai vaikšto po klases ir diskutuoja su mokiniais apie suicidinio elgesio priežastis bei pasekmes. Įvairios savižudybių prevencijos programos vyksta ne tik mokyklose, bet ir skirtingose bendruomenėse bei įstaigose. Ypač svarbų vaidmenį atlieka pagalbos linijos telefonu, dirbančios visą parą: „Jaunimo linija“, „Vilties linija“ ir kt.

Galima teigti, kad geriausia savižudybės prevencija yra kitų žmonių tiesioginė pagalba. „Pastebėjus nepilnamečio polinkį į savižudybę – nesvarbu, ar tai vyksta mokykloje, ar šeimoje – visų pirma reikėtų ramiai pasikalbėti su vaiku, leisti jam suprasti, kad jis yra svarbus ir rūpi aplinkiniams. Ne tik vaikų tėvai, mokytojai ar psichologai privalo būti neabejingi, bet ir kiekvienas iš mūsų“, – pataria J. Trinkūnienė.

Pagalbos galimybės telefonu ir internetu

Vaikams ir paaugliams Vaikų linija	☎ 116 111	🕒 11.00-23.00 (LVII)	🌐 www.vaikulinja.lt
Jaunimui Jaunimo linija	☎ 8 800 28888	🕒 00.00-24.00 (LVII)	🌐 www.jaunimolinija.lt
Paaugliams ir jaunimui rusų kalba Linija Dvercija	☎ 8 800 77277	🕒 16.00-20.00 (LVI)	🌐 www.klausau.lt
Suaugusiems Vilties linija	☎ 116 123	🕒 00.00-24.00 (LVII)	✉ vilties.linija@gmail.com
Moterims Pagalbos moterims linija	☎ 8 800 66366	🕒 00.00-24.00 (LVII)	✉ pagalba@moteriai.lt
Senjorams Sidabrinė linija	☎ 8 800 80020	🕒 8.00-20.00 (IV)	🌐 www.sidabrinelinija.lt

Vilniaus Visuomenės sveikatos biuras

Projektas

„Gyvenimo kokybė – mūsų pačių rankose“ finansuojamas Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis.

Užs. Nr. 98

Prasideda ligų sezonas. Kaip gauti išmoką už sveikti skirtas dienas?

Vėstant orams „Sodra“ sulaukė gyventojų, kurie domisi ligos išmokomis, antplūdžio. Vis dėlto vienintelė vieta, kur žmogui reikėtų apsilankyti susirgus – gydytojo kabinetas, o pateikti prašymą ligos išmokai gauti galima tiesiog išmaniuoju telefonu, net ir neišėjus iš namų. Tad galima ramiai sveikti.

„Sodra“ primena kelis svarbiausius dalykus, kuriuos verta žinoti gyventojams, kad jiems priklausantis išmokas už laikinojo nedarbingumo laikotarpį jie gautų paprastai ir greitai.

Pateikite prašymą internetu

„Drąsiai galime pasakyti, žmogus gali gauti visas socialinio draudimo paslaugas – nuo motinystės išmokų iki pensijos, taip ne kartą ir neapsilankęs „Sodroje“. Visus prašymus ar dokumentus galima pateikti internetu, o informaciją gauti elektroniniu paštu“, – sako „Sodros“ Klientų aptarnavimo valdymo skyriaus vedėjas Evaldas Mikutis.

Ligos išmokos – ne išimtis. Nors išmokai gauti reikia pateikti prašymą, tai galima padaryti tiesiog prisijungus prie asmeninės „Sodros“ paskyros gyventojui. Tereikia atsidaryti „Sodros“ internetinį puslapį, paspausti nuorodą „Prisijungti“ ir pasinaudoti e. parašu ar elektronine bankininkyste.

Svarbiausia, kad tai padaryti užtenka vieną kartą – gyventojai gali pateikti neterminuotą prašymą skirti ligos išmokas visiems atvejams, o apie išmokas jie bus informuojami elektroniniu paštu, todėl paskyroje svarbu nurodyti savo elektroninį paštą, kuriuo „Sodra“ atsiųs aktualią informaciją.

Susirgus tereikia kreiptis į gydytoją, kuris išduoda elektroninį nedarbingumo pažymėjimą, o gyventojui, pateikusiam prašymą, priklausanti ligos išmoką „Sodra“ perves į nurodytą sąskaitą.

„Pastebime, kad yra gyventojų, kurie sirgo, pavyzdžiui, praejusią žiemą, turėjo nedarbingumo pažymėjimą, tačiau iki šiol nėra pateikę prašymo ligos išmokai gauti. Tai padaryti galima per metus nuo ligos pabaigos. Arba galima prašymą išmokai

gauti pateikti iš anksto – nelaukiant, kol susirgsite. Pasitikrinti, ar dar yra neapmokėtų nedarbingumo pažymėjimų, taip pat galima asmeninėje paskyroje“, – pasakoja E. Mikutis.

Per kiek laiko išmokama išmoka

Pateikęs neterminuotą prašymą skirti ligos išmoką žmogus gali būti ramus – jeigu išmokos jam priklausau, jos bus pervadamos, kai tik priimamas sprendimas.

Sprendimas dėl ligos išmokos skyrimo priimamas per 10 darbo dienų po to, kai iš gydymo įstaigos ir darbdavio buvo gauti reikalingi duomenys ir dokumentai. Ligos išmoka išmokama per 7 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo. Nurodyti terminai – ilgiausi galimi, todėl gali būti, kad priklausanti ligos išmoką gausite greičiau.

Aktualu tėvams: sergančio vaiko slauga ir išmokos

Svarbu žinoti, kad ligos išmoka yra mokama ir šeimos nario (vaiko, sutuoktinio, tėvų) slaugai. Tačiau nepriklausomai nuo to, kiek truks gydytojo išduotas laikinojo nedarbingumo pažymėjimas, slaugos išmokos mokėjimo trukmė yra ribojama. Ši išmoka mokama ne daugiau kaip už 7 kalendorines dienas, jei slaugote artimuosius, vyresnius nei 14 metų, ir ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų, jei slaugote vaikus iki 14 metų.

Beje, šią išmoką gali gauti ir seneliai už anūkių slaugą. Tačiau svarbu, kad vienas iš senelių, kuris slaugys sergantį anūką, būtų dirbantis ir draudžiamas ligos draudimu.

Išmoka gali būti skiriama ir už ikimokyklinio amžiaus vaiko priežiūrą, kai vaikų lopšelyje-darželyje ar mokykloje (priešmokyklinės grupės) paskelbiamas karantinas.

Išmokų dydis

Išmokų dydis priklauso nuo gaunamų pajamų. Susirgus pačiam apdraustajam, už pirmąsias dvi ligos dienas 80 - 100 proc. uždarbio dydžio ligos išmoka moka darbdavys. Nuo trečios nedarbingumo dienos „Sodra“ moka 80 proc. asmens kompensuojamojo uždarbio dydžio ligos išmoka.

Išmoką slaugančiam sergantį šeimos narį nuo pirmos dienos

moka „Sodra“ – ji sudaro 85 proc. asmens kompensuojamojo uždarbio dydžio. Minimalus priskaičiuotas vienos dienos ligos išmokos dydis yra 6,59 euro, maksimalus – 70,34 euro, o slaugant šeimos narį – 74,73 euro.

Vis dėlto kitų metų pradžioje laukia pokyčiai. Nors pačios ligos išmokos liks tokio pat dydžio, bet keisis jų procentinė išraiška. Kitąmet „Sodros“ ligos išmoka, mokama nuo trečios nedarbingumo dienos, sieks 62,06 proc., o slaugant šeimos narį – 65,94 proc. vidutinio darbo užmokesčio. Šios išmokos bus skaičiuojamos nuo 1,289 karto indeksuoto darbo užmokesčio.

Savarankiškai dirbančiųjų ligos išmokos

Visi savarankiškai dirbantys gyventojai, išskyrus tuos, kurie paslaugas teikia su verslo liudijimu, taip pat susirgę gali gauti ligos išmokas.

Jiems ligos išmokos išmokamos po to, kai jie deklaruoja pajamas (iki gegužės pradžios) ir sumoka socialinio draudimo įmokas arba iškart, jeigu socialinio draudimo įmokas moka avansu. Išmokų dydis priklauso nuo sumokėtų įmokų.

Pavyzdžiui, jei dirbate savarankiškai su individualios veiklos pažyma ir dabar susirgote, nedelsdami kreipkitės į gydytoją. Gydytojas išduos laikinojo nedarbingumo pažymėjimą. Jeigu įmokų nemokate avansu kiekvieną mėnesį, tuomet išmoką gausite, kai kitąmet deklaruosite pajamas ir sumokėsite įmokas už 2018 metus. Atkreipiame dėmesį, kad ligos išmoką gausite tik tuomet, jei per paskutinių 12 mėnesių laikotarpį iki pirmosios laikinojo nedarbingumo dienos esate sumokėjęs socialinio draudimo įmokas nuo ne mažesnės kaip 3 minimaliosios mėnesinės algos (toliau – MMA) pajamų sumos (arba per paskutinių 24 mėnesių laikotarpį – nuo ne mažesnės negu 6 MMA pajamų sumos).

Jei jau dabar „Sodros“ paskyroje gyventojui užpildysite neterminuotą prašymą skirti ligos išmoką, vėliau nieko daryti nereikės – „Sodrai“ priėmus sprendimą dėl ligos išmokos skyrimo ir apskaičiavus jos dydį, lėšos bus pervestos į jūsų nurodytą sąskaitą.

Žalingi įpročiai – kelias prisikviesti onkologines ligas

Nacionalinio vėžio instituto duomenimis, mūsų šalyje kasmet nustatoma apie 18 tūkst. naujų susirgimų onkologinėmis ligomis, beveik 20 proc. Lietuvos gyventojų mirčių sudaro mirtys nuo vėžio.

Anot mokslininkų, apie 80 proc. vėžį lemia gyvenimo būdas ir aplinka. Ypač vėžio riziką didina rūkymas (netgi pasyvus), piktnaudžiavimas alkoholiu, ilgai trunkantis stresas, neigiamos emocijos (pyktis, pavydas, pesimizmas ir kt.), nes jos silpnina imuninę sistemą.

Didina riziką

Nacionalinis vėžio institutas įspėja: alkoholio vartojimas susijęs su padidėjusia rizika susirgti mažiausiai 7 rūšių vėžiu: burnos, stemplės, ryklės, gerklų, kepenų, storžarnės (gaubtinės ir tiesiosios), krūties. Bet kokio kiekio alkoholio vartojimas didina vėžio riziką – kuo daugiau vartojama, tuo rizika didesnė.

Be to, alkoholio vartojimas turi įtakos ir įvairių kitų ligų išsivystymui. Jis gali būti kepenų cirozės ar kasos uždegimo priežastis, gali paskatinti insultą, širdies nepakankamumą, psichikos ir elgsenos sutrikimus, įskaitant depresiją, agresyvumą, atminties susilpnėjimą, psichines ligas, alkoholinių kepenų

plaučių vėžio sąsają, iš tiesų organizmui žalingas gyvenimo būdas turi įtakos ir daugeliui kitų onkologinių susirgimų“, – pastebėjimais pasidalijo pašnekovas.

Įdomu tai, kad nors vėžys vis dar laikomas vyresnio amžiaus žmonių liga, jau kurį laiką stebima tendencija, kai onkologiniai susirgimai diagnozuojami vis jaunesniame amžiuje. Manoma, kad tam įtakos turi ir šiuolaikinė mityba, tiksliau tai, kad šiandien su kasdieniu maistu gauname ir visą puokštę pridėtinių medžiagų, tokių kaip įvairūs skonio stiprikliai, kvapikliai, dažikliai ir kt.

„Taigi, siekiant sumažinti šią riziką, reikėtų atidžiau skaityti maisto produktų etiketes ir rinktis kuo natūralesnį maistą. Taip pat

Pasak Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacijos viceprezidento Gedimino Žižio, žalingas gyvenimo būdas turi įtakos daugeliui onkologinių susirgimų.

Nuotrauka iš asmeninio archyvo

bai ankstyvose stadijose, bet ir pažangius gydymo metodus, leidžiančius visiškai išgydyti kai kurių organų vėžinius susirgimus, o kai kuriais atvejais ir užkirsti kelią jų atsiradimui, laiku pastebėjus tam tikrus pakitimus“, – pasidžiaugė G. Žižys.

Vykdomos prevencinės programos

Valstybinė ligonių kasa (VLK) informuoja: šiuo metu Lietuvoje vykdomos net keturios vėžio prevencinės programos – nemokamai gali pasitikrinti gyventojai, apdrausti privalomuoju sveikatos draudimu ir atitinkantys tikslinį amžių. Gimdos kaklelio vėžio prevencinėje programoje gali dalyvauti 25 - 60 metų moterys kartą per trejus metus. Kartą per dvejus metus 50 - 70 metų moterys gali nemokamai pasitikrinti dėl krūties vėžio. 50 - 70 metų vyrai periodiškai gali dalyvauti prostatos vėžio prevencinėje programoje, taip pat ir vyrai nuo 45 metų, jei jų tėvai ar broliai sirgo priešinės liaukos vėžiu. Be to, 50 - 75 metų amžiaus ir vyrai, ir moterys kartą per dvejus

metus gali pasitikrinti dėl storosios žarnos vėžio. Norint išsirtinti pagal prevencines programas, reikėtų kreiptis į savo šeimos gydytoją, kuris išsamiai supažindins su programomis ir paskirs reikiamus tyrimus. VLK duomenimis, praėjusiais metais pagal gimdos kaklelio vėžio prevencinę programą pasitikrino 119 tūkst., pagal krūties vėžio – 106 tūkst., pagal prostatos vėžio – 96 tūkst., pagal storosios žarnos vėžio – 230 tūkst. žmonių. Už gimdos kaklelio, krūties, prostatos ir storosios žarnos gydymą ligoninėse ligonių kasos apmokėjo daugiau nei 8,6 mln. eurų Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis. Už kompensojamuosius priešnavikinius vaistus sumokėta beveik 70 mln. eurų.

Projektas

„Gyvenimo kokybė – mūsų pačių rankose“ finansuojamas Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis.

Užs.Nr.99

Medikų patarimai

Medikai teigia: maždaug 40 proc. vėžio atvejų galima išvengti, jeigu:

- Nerūkytume;
- Ribotume alkoholio vartojimą;
- Skirtume daugiau laiko pasivaikščiavimui ir mankštai;
- Sveikai maitintumėmės;
- Saugotumėmės ultravioletinių spindulių;
- Saugotumėmės vėžį sukeliančių infekcijų.

ligas, o vaikams, kurių motinos nėštumo metu gerė, leukemiją.

Serga ir jauni žmonės

Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacijos (POLA) viceprezidentas Gediminas Žižys, kalbėdamas apie riziką susirgti onkologinėmis ligomis, taip pat pabrėžė, kad moksliniais tyrimais pagrįsta, jog ją didina žalingi įpročiai, tokie kaip rūkymas, alkoholio vartojimas ar kiti.

„Nors viešojoje erdvėje dažniausiai girdime tik apie rūkymo ir

vadovautis visavertės ir subalansuotos mitybos principais“, – patarė asociacijos viceprezidentas.

Svarbu laiku diagnozuoti

Specialistų teigimu, vėžys yra klatinga liga, kuri labai dažnai nepasireiškia jokiais simptomais, kol nebūna tiek pažengusi, jog ima trikdyti kitų organų funkcijas. Kita vertus, šiuolaikinis mokslas bei diagnostikos ir gydymo metodai yra labai pažangūs.

„Šiandien jau turime galimybę ne tik aptikti vėžinius susirgimus la-

Aktuali informacija

PR Įsigaliojo naujos Kelių eismo taisyklių nuostatos

Susisiekimo ministerija primena, kad šių metų lapkričio 1 d. įsigaliojo Kelių eismo taisyklių (KET) pakeitimai, skirti apsaugoti pažeidžiamiausius eismo dalyvius – pėsčiuosius ir dviratininkus. Taisyklėse nustatyti griežtesni reikalavimai vairuotojams, jiems artėjant prie pėsčiųjų perėjų bei lenkiant dviratininkus, taip pat siekiama atsakingesnio pėsčiųjų elgesio.

KET pakeitimuose nustatyta prievolė vairuotojams nereguliuojamoje pėsčiųjų perėjoje praleisti ne tik į ją įžengusi, kaip reikalauta iki šiol, bet ir žengiantį arba prie važiuojamosios dalies krašto stovintį ir laukiantį galimybės įžengti pėsčiąjį. Tai įpareigoja vairuotojus, artėjant prie nereguliuojamos sankryžos, anksčiau įvertinti eismo situaciją ir priimti sprendimą praleisti pėsčiąjį.

Eismo saugos požiūriu taip pat nepriimtina situacija, kai artėjančios transporto priemonės vairuotojas siekia paskubinti pėsčiųjų perėjimą einantį žmogų ir pravažiuoti pro patį jį, nesilaikydamas saugaus šoninio atstumo. Tokioje situacijoje pėsčiamajam dėl nenumatytų priežasčių stabtelėjus kelyje – kluptelėjus, kažką pametus ir pan., vairuotojas nespėtų išvengti pėsčiojo partrenkimo. Todėl KET nustatyta, kad vairuotojui draudžiama įvažiuoti į pėsčiųjų perėjimą tol, kol pėsčiąjį neišėjo iš jo užimamos eismo juostos.

Atsakingiau turi elgtis ir patys pėsčiąjį – žengdami į perėją jie turi būti atidūs ir įvertinti, ar eiti saugu. Siekiant tai užtikrinti, KET papildytos pėsčiasiems skirtu reikalavimu prieš įžengiant į važiuojamąją kelio ar gatvės dalį ir einant ja vengti bet kokių veiksmų – mobiliojo ryšio priemonių naudojimo ir pan., kurie atitrauktų

dėmesį nuo aplinkos ir eismo situacijos kelyje stebėjimo bei trukdytų įsitikinti, kad eiti saugu.

Dviratininkų saugai gerinti KET nustatyta rekomendacija, kad motorinių transporto priemonių vairuotojai, apvažiuodami arba lenkdami dviratininkus, iki jų paliktų pakankamą šoninį atstumą – ne mažiau kaip 1 metrą, važiuodami iki 50 km/val. greičiu, ir ne mažiau kaip 1,5 metro, jei važiuoja greičiau.

Statistikos duomenimis, Lietuvoje eismo įvykiuose pėsčiąjį nukenčia gerokai dažniau nei vidutiniškai Europos Sąjungos šalyse, kur pėsčiųjų žūtys vidutiniškai sudaro apie 20 proc. visų žuvusiųjų eismo įvykiuose. Lietuvoje šiais metais iki rugsėjo 1 d. žuvo 42 pėsčiąjį (38 proc. visų žuvusiųjų keliuose), iš jų pėsčiųjų perėjose – 11 (26 proc. visų žuvusiųjų pėsčiųjų).

Esamai situacijai gerinti įsigalioję nauji pėsčiasiems ir dviratininkams apsaugoti skirti KET reikalavimai, parengti atsižvelgiant į gerąją kitų Europos valstybių praktiką. Tikimasi, kad tai padės veiksmingiau gerinti eismo saugos situaciją ir sumažinti pėsčiųjų ir dviratininkų žūčių skaičių.

Detalūs Susisiekimo ministerijos specialistų komentarai dėl KET pakeitimų rasite [čia](#)

Bičių laikytojams – supaprastinti reikalavimai

2018 m. gegužės 23 d. įsigaliojus pakeistiems Bitynų, bičių produktų ir bičių užkrečiamųjų ligų kontrolės reikalavimams (toliau – Reikalavimai) bitininkams nebelieka prievolės įsigyti bityno pasą, supaprastinta valstybinė veterinarinė bitynų kontrolė, atsisakyta Bityno sveikatos statuso patvirtinimo procedūrų. Atsisakius bityno paso ir jo išdavimo procedūrų, duomenis apie bitynų taikytas profilaktines priemones (pvz., profilaktinius tikslais naudotą skruzdžių, pieno ir oksalo rūgštį, siekiant naikinti bičių kenkėjus), bičių gydymui naudotus veterinarinius vaistus, gydymo laikotarpį, išlauką, veterinarinių vaistų naudojimo tikslą bičių laikytojai privalės registruoti Veterinarinių vaistų ir profilaktinių priemonių naudojimo apskaitos žurnale.

Supaprastinta ir valstybinė veterinarinė bitynų kontrolė. VMVT teritoriniai padaliniai tikrins ir kontroliuos tik tuos bitynus, kuriuos rizikos analizės atrankos būdu pateiks Nacionalinė mokėjimo agentūra ir VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras. Taip pat atsisakys Bityno sveikatos statuso patvirtinimo procedūrų. Tačiau siekiant užtikrinti, kad nebūtų platinamos bičių užkrečiamosios ligos, numatytas reikalavimas bičių veisėjams, veisiantiems bites ir jas parduodantiems kitiems šalies bitininkams, savo bityną dėl amerikinio ir europinio bičių perų puvinio iširti Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute (NMVRVI). Bičių veisėjai privalės turėti ir saugoti NMVRVI tyrimų protokolus.

Siekiant valstybės paramos, bičių laikytojams, kaip ir iki šiol, pakaks savo bites kaip ūkinius gyvūnus užregistruoti Ūkinių gyvūnų registre. Taip pat bičių laikytojai,

vežiojantys savo bites į medingųjų augalų ganyklas, kur yra galimas šių augalų purškimas insekticidais ar kitomis cheminėmis medžiagomis, bites, kaip ir anksčiau, privalės registruoti Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro ūkinių gyvūnų registre. Deklaravimas kasmet turi būti atnaujinamas, nes tik tokiu atveju ūkininkai, kurie purškia savo paselius, informacinėje sistemoje gali matyti 2,5 km spinduliu išsidėsčiusius bitynus ir pranešti apie numatomus medingųjų augalų purškimus.

„Reikalavimų pakeitimus parengėme ir patvirtinome atsižvelgę į Lietuvos bitininkų sąjungos pasiūlymus ir įvertinę Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos tikrinimų rezultatus. Šie pakeitimai šalies bičių laikytojams palengvins administracinę našta ir sumažins biurokratinę kliūtis. Tikimės, kad naujieji Reikalavimai bus naudingi ne tik esamiems bitininkams, bet ir skatins atsirasti naujus bitininkystės ūkius.“

Parengta pagal VMVT informaciją

Bendruomeniniai šeimos namai Prienuose: iššūkiai ir galimybės

(Atkelta iš 2 p.)

- Bendruomeninių šeimos namų kūrimas - visiškai naujo formato projektas Prienuose. Nuo ko pradėjote?

- Turiu didelių verslo projektų koordinavimo patirties. Tačiau neslėpsiu - „išskuti“ šį socialinį projektą Prienuose man buvo tam tikras iššūkis. Kituose miestuose šio darbo ėmėsi tokios stiprios visuomeninės organizacijos, kaip „SOS vaikų kaimas“, „SOTAS“ ir kt., kurios turi savo struktūrą, klientus, nusistovėjusias paslaugas ir organizacinį įdirbį. Mums teko viską pradėti nuo pradžių - domėjomės, kokių paslaugų prieinamiams trūksta, svarstėme, kokios temos jiems būtų aktualios, ieškojome reikiamų specialistų. Šiuo metu galime pasidžiaugti surinkta komanda, kurioje - savo darbiui atsidavę specialistai. Atradome būdą, kaip šeimas pritraukti į seminarus, mokymus vaikų auklėjimo, tarpusavio santykių, skyrybų, šeimos biudžeto planavimo, teisiniais ir kitais klausimais, meninius ir sportinius užsiėmimus, paskatinti pasinaudoti psichologinėmis konsultacijomis, burtis į bendraminčių klubus. Tam pasitarnavo ir skelbimai viešojoje erdvėje, bendro pobūdžio renginiai, geri jų lankytojų atsiliepimai, ir socialinių darbuotojų, mokytojų rekomendacijos.

- Kuo žmonėms patraukli bendruomeninių šeimos namų idėja?

- Vienas iš labiausiai šeimas motyvuojančių veiksnių - tai, kad visos bendruomeniniuose namuose teikiamos paslaugos yra nemokamos. Jomis gali pasinaudoti visi be išimties Prienuų rajono gyventojai - ir vaikai, ir suaugusieji, ir senjorai. Tai žmonėms netikėta, juk iki tol didžiausio dėmesio ir pagalbos sulaukdavo socialinės rizikos šeimos. Asmeniškai džiaugiuosi, kad valstybė apsisprendė stiprinti tvarkingas, sąmoningas, motyvuotas šeimas, investuoti į pagalbos joms sistemas kūrimą. Palaikymas iš šalies asmenims gali padėti išsugdyti atsparumą gyvenimiškoms problemoms, kad dėl nepalankiai susiklosčiusių šeiminių ar kitų aplinkybių jie

Seminaras tėveliams Just. Marcinkevičiaus viešojoje bibliotekoje.

neatsidurtų visuomenės užribyje.

Daugelis šiame projekte dirbančių psichologų yra ne vietiniai, važinėja iš Alytaus ir Kauno, todėl klientai lengviau jiems atsiveria, patiki savo skaudulius. Tėnka lankytis ir mokyklose, spręsti tėvų - vaikų tarpusavio santykių nesklaidumus, padedame kolegoms tais atvejais, kuomet klientai užsisklendę savyje, vengia bendrauti su valstybinėse institucijose dirbančiais specialistais, baimindamiesi viešumo. Akivaizdu, kad dirbantiesiems bendruomeniniame lygmenyje yra paprasčiau atrasti ryšį su problema išgyvenančiais žmonėmis.

- Ar projekto veiklos skirtos tik prieinamiems?

- Šiuo projektu siekiame aprėpti ir Prienuų miestą, ir seniūnijas. Turime tris stiprius centrus - Jiezne, Kašonyse ir Stakliškėse, kur sulaukiame seniūnijų pritarimo, kur bendruomeninė, socialinė veikla ypač matoma, nes ten dirba aktyvūs vietos žmonės, turintys įdomių idėjų, gebantys aplink save burti bendraminčius, savanoriškai dirbantys švietėjišką darbą su šeimomis, mokantys užimti vaikus. Pagal galimybes remiame vietos iniciatyvas, mūsų specialistai važiuoja į renginius, skaito paskaitas, veda grupinius užsiėmimus, teikia individualias psichologo konsultacijas.

Geru žodžiu noriu paminėti dvi aktyvias moteris - Jiezno gimnazijos pradinę klasių mokytoją, užimtumo specialistę Romą Kandrotienę, ta-

pusią mūsų projekto darbuotoja, ir Kašonių bibliotekos bibliotekininkę Danutę Bajorienę. Jų kūrybiškumo dėka kiekvienas renginys pavirsta gražia švente, nuoširdžiu pabendravimu, prasmingu užimtumumu. Danutė geba burti ir vaikus, ir senjorus, ir šeimas, jos įtikinti rėmėjai mielai remia vietos bendruomenės veiklas. Prie projekto sklaidos ji prisideda savanoriškai. Atskirai būtų galima pasakoti apie Jiezno paramos šeimai centro darbuotoją, gimnazijos, bažnyčios atstovų sutelktas pastangas padėti šeimoms. Stakliškių gimnazijos direktorius Vyngantas Kornejevas taip pat yra aktyvus projekto dalyvis, padėjęs mums organizuoti vaikų vasaros stovyklas šiame krašte. Į bendravimą su šeimomis nukreipta ir Vėžionių bendruomenės veikla. Viliuosi, kad ilgainiui bendruomeninių šeimos namų idėja išplis po visą rajoną.

- Kompleksinės paslaugos šeimoms teikiamos jau devynis mėnesius. Kokios veiklos pasiteisino, sulaukė gerų atsiliepimų?

- Lankomumas - pirmas kriterijus, rodantis, kad, planuodami veiklas, kviesdami lektorius, pataikėme į „dešimtuką“, ir pasirinktos temos bei užimtumo formos yra aktualios šeimoms.

Pasiteisino vasarą Prienuų krašto muziejuje, Socialinių paslaugų centre, Prienuų kūno kultūros ir sporto centre, Išlažo pagrindinėje mokykloje, Jiezno ir Stakliškių gimnazijose, Kašonių bibliotekoje, Pieštuvėnuose organizuotos vaikų ir paauglių vasaros stovyklos, skirtos visiems vaikams, neatsižvelgiant į skirtingas tėvelių galimybes ar gyvenamąją vietą. Todėl kartu su Prienuų rajono vaikais stovyklavo ir vasarai pasisvečiuoti pas senelius atvykę anūkai iš Jungtinės Karalystės, Prancūzijos, Norvegijos, Airijos, kitų šalies miestų. Veiklos buvo orientuotos į socialinių įgūdžių ugdymą, vaikai mokėsi bendrauti, spręsti konfliktus per žaidimus.

Tėveliams, auginantiems įvairaus amžiaus vaikus, naudingi psichologų Ingridos Nadieždinienės, Ievos Suišpės, Stėfos Grigalevičienės ir kitų vedami grupiniai pozityvaus vaikų auklėjimo, STEP tėvystės įgūdžių ugdymo užsiėmimai, Ramios tėvystės seminarai. Jie suteikia pedagoginių žinių, siūlo išbandyti pozityvius bendravimo su vaikais būdus, kviečia pasidalinti jų auklėjimo sunkumais, drauge ieškoti sprendimo alternatyvų, esant konkrečioms situacijoms. Šią populiarią ir efektyvią, panašių rūpesčių turintiems tėvams skirtą programą ketinama tęsti ir kitais metais.

Dauguma seminarų dalyvių - mamos, todėl norėtusi sulaukti ir daugiau tėvelių. Gaila, kad Lietuvoje vyrai dar per mažai dėmesio skiria bendravimui su vaikais.

Norėdami tėveliams padėti užmegzti glaudesnę, kūrybiškumą pagrįstą santykį su savo vaikais, juos kvie-

Vaikų vasaros stovykla Kašonyse su užimtumo specialiste R.Kandrotiene ir projekto savanore D.Bajoriene.

Mamų ir kūdikių mankšta. Ją veda instruktorė R.Juškytė - Smolskienė.

tėme į dailės pedagogės Editos Kreizenės vedamus kūrybinius užsiėmimus. Geri atsiliepimai ir apie mamų su kūdikiais iki 1 metų amžiaus mankštą, kurias veda keturių vaikų mama, kineziterapeutė, jos ir mankštų instruktorė, Judesio namų Birštone įkūrėja Regina Juškytė - Smolskienė.

Dauguma projekto veiklų vyksta Prienuose - Justino Marcinkevičiaus viešojoje bibliotekoje, Kultūros ir laisvalaikio, Socialinių paslaugų centre, mokyklose, vaikų darželiuose.

- Sąmoningiems, besidomintiems tėvams lengviau padėti rasti sprendimus į jų klausimus. Kaip bandote prieiti prie tų šeimų, kuriose visa „puokštė“ problemų - tai priklausomybės, įtempti santykiai, psichologinis ir fizinis smurtas prieš vaikus?

- Mūsų teikiamos kompleksinės paslaugos reikalauja ir pačių žmonių psichoemocinių pastangų, o tai neretai būna skausminga, ypač individualiose konsultacijose. Psichologas nesprendžia žmogaus problemų, jis tik palydi, pataria tame kelyje. Pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria mūsų klientai - skyrybos, šeiminiai konfliktai, netinkamas vaikų auklėjimas, nerimą keliantis vaikų elgesys ir pan. Suaugusieji turi nepalauti mokyti būti tėvais, nebijoti pasidalinti savo sunkumais, paklausti patarimų, išbandyti skirtingus vaikų auklėjimo būdus. Juk daugeliu atvejų įvardijamos vaikų problemos kyla iš santykio su jais nebuvimo, šeimoje įgyta neigiama patirtis perkeliama į aplinką.

Dalyvauju Prienuų socialinių paslaugų centre vykstančiuose tarpinstituciniuose socialinės rizikos šeimų svarstymuose, matau, kokių žinių ir įgūdžių joms trūksta. Auklėti diržu, riksmu, stumdymu daliai visuomenės vis dar atrodo natūralu ir efektyvu, nes tėvai nežino kitokio elgesio su vaikais alternatyvos, neturi prieš akis pozityvaus auklėjimo pavyzdžio. Juos reikia šviesti. Todėl mes, nevyriausybinkai, specialistų padedami, bandome sukurti pagalbos mažiau sąmoningiems tėvams modelį, kurį išbandysime seniūnijose.

Teismo sprendimu kai kurie tėvai

yra įpareigoti išklausti pozityvios tėvystės kursus, tačiau akivaizdu, kad dėl mažų pajamų ar atsakomybės stokos ne visi gali nuvykti pas specialistus į kitus miestus. Ieškodami sprendimų, šiuos kursus pradėjome organizuoti Veiverių seniūnijoje. Tai tikras iššūkis. Kadangi tėvelių lankomumas ėmė prastėti, dabar juos iš namų atsivežame mokykliniu autobusiuku. Norėtusi, kad šios pastangos, juolab skiriamos nemažos lėšos atsipirktų, į šių šeimų gyvenimą įneštų daugiau šviesos ir vilties.

Sakoma, kad pati geriausia investicija - į vaikus. Labai rūpi paauglių psichinė sveikata, socialinių įgūdžių ugdymas, tvirtų nuostatų formavimas. Rajono mokykloms galime pasiūlyti psichologo vedamus grupinius užsiėmimus mokiniams. Labai tikimės švietimo įstaigų administracijų geranoriškumo ir palaikymo.

Kaupiame patirtį, siekiame su turimais resursais padaryti kuo didesnę teigiamą įtaką visuomenei.

- Kaip jus surasti, kur gauti informacijos apie projekto „Stipri šeima Prienuų krašte“ veiklas?

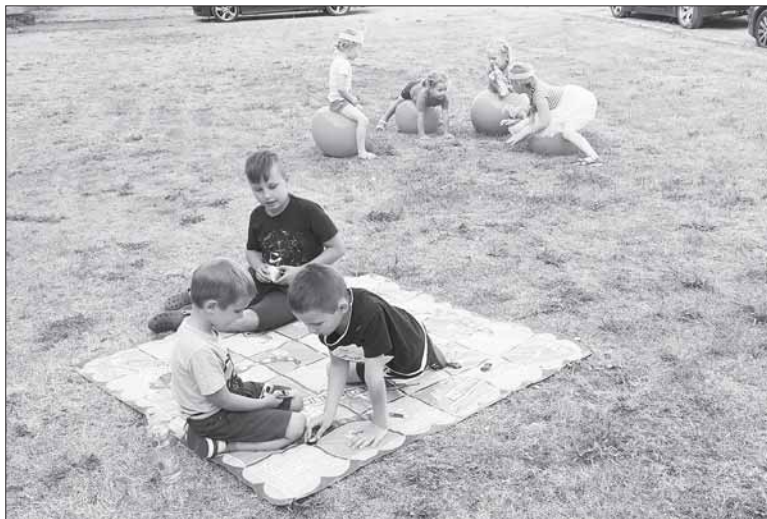
- Bendruomeninių šeimos namų būstinė įsikūrusi Prienuų kūno kultūros ir socialinių paslaugų centre (Birutės g.7). Jo patalpose dvi valandas per dieną budintis socialinis darbuotojas dirba „vieno langelio“ principu. Visi, ieškantys pagalbos, gali kreiptis į jį, bus išklaustyti ir, identifikavus problemą, nukreipti individualioms konsultacijoms pas psichologus, arba jiems bus pasiūlyta lankyti atitinkamos tematikos seminarus. Projekto „Stipri šeima Prienuose“ komanda pasirengusi padėti visoms šeimoms, susiduriančioms su įvairiais sunkumais, siekiančioms žinių, laukiančioms patarimų.

Galite kreiptis šiais telefonais: Projekto koordinatore Irma - (8 671) 02737.

Socialiniai darbuotojai: Prienuose - Aušra Šliaušienė (8 655) 70 546, Jiezne - Bena Astrovičienė (8 612) 55 385, Stakliškėse - Alma Jurkonienė (8 612) 55 406.

El. paštas: stipri.seima.prienuose@gmail.com

Kalbėjosi Dalė Lazauskienė

Kol mamos mokosi - vaikai žaidžia.

Psichologės K.Stankutės - Gaulienės užsiėmimai paaugliams.

Prienu turguje

Palma PUGAČIAUSKAITĖ

„Dalinkitės šviesa, ir bus šviesiau gyventi...“

Apniukusį, bet dar palyginti nešaltą rytą turguje šurmulio buvo mažiau. Kaip pastebėjo kelios prekybininkės, dar tik mėnesio dešimta diena, ne visi gavę pensijas, pašalpas. Ir nors tenka mokėti mokesčius jau didesnius, bet vis tiek ir turguje pirkimas, jų nuomone, toks pat, kaip visada.

Aišku, valgyti žmonėms reikia, todėl buvo perkančių mėsos, pieno produktų, daržovių, medaus ir kitų maisto prekių.

Artėjant žiemos sezonui vis daugiau prekiaujančiųjų įvairiomis uogienėmis, sirupais, daržovių mišiniais, džiovintais vaisiais ir daržovėmis, padžiovintais obuolių sūriais, už kuriuos šeiminiškės prašė 1,50 - 2 eurų.

Bitininkai už medaus kilogramą prašė 6 eurų, už pusės litro stiklainį - 3,5 - 4 eurų.

Ūkininkai už centnerį miežių, kviečių, kvietrugių norėjo gauti 9 - 10 eurų. Taip pat jie turėjo parduoti didesniais kiekiais ir bulvių, burokėlių, pašarinių runkelių. O kad turguje galima gerokai nusiderėti, anot jų, čia jau nuo pirkėjo priklauso. Nors vienas jų paprieštaravo, kad skiriasi ir ūkininkai, atvykę nuo rajono „rubėžių“ su kitais rajonais.

Pirkėja Onutė iš Prienu patarė, jog norint sulaukti gražaus amžiaus, tokio kaip jos, kasdien reikia valgyti mėsos ir du kartus per savaitę - grikių. „Organizmas bus aprūpintas geležimi, o dėl cholesterolio, kad nepergyventumėt, pas žolininkę arbatos išsigykite“, - maloniai šyptelėjusi moteris suabejojo cheminių vaistų nauda. „Bet kokių oru pasivaikščiokite, o tamsaus laiko nebus, jei susitvarkysite savo mintis. Dalinkitės šviesa, ir bus šviesiau gyventi“.

Kilogramas sprandinės kainavo 5 - 5,70 euro, karbonado - 5 eurus, šoninės - 3,80 euro, karkos - 1,88 - 2 eurus, pažandės kilogramas kainavo 2,20 euro, išpjovos - 5,20 euro. Išlaužo „Mėsos kraitės“, Želsvos kai-

mo natūralaus dūmo ar vytintus mėsos gaminius perkančiųjų buvo tai eilutė, tai vienas kitas pirkėjas. Perka įvairiai. Lašunukų renkasi su daugiau ar mažiau raumenuko, sūdytų ar rūkytų, jų kilogramas kainavo įprastai - 4,50 - 8 eurus. Vytintų dešrelių kilogramas kainavo 12,80 euro, vytintos nugarinės - 8,90 euro, vytintos dešros - 8,60 euro, naminio kepeninio - 4,20 euro, karšto rūkymo šonkaulių - 3,70 euro, lašiniuočio - 5,70 euro ir kt.

Mėsinių broilerio kilogramą augintojai pardavė už 4 eurus.

„Sviesto po puskilogramą už 4 eurus perku kiekvieną turgų“, - sakė jo išsigijęs vyras ir patarė naminių sviestą vartoti tiems žmonėms, kurie serga įvairiomis plaučių ligomis. Pieno litras kainavo 0,50 euro, litras grietinės - 3,80 euro, varškės pusė kilogramo - 0,80 - 1,20 euro. Ožkos pieno sūris kainavo iki 3 eurų, karvės pieno sūrį pagl skonį, dydį pardavė už 1,20 - 3,50 euro.

Dešimt vištos kiaušinių pardavė už 1,80 - 2 eurus.

Žuvies mėgėjų taip pat galima aptikti kiekvieną turgų. Jūros lydekos kilogramas kainavo 2,90 euro, sidabrinio heko - 1,99 euro, riebios, silpno sūdymo silkės - 2,60 euro, sūdytos skumbės - 4,20 euro, karšto rūkymo jūros ešerio - 5,90 euro, kapitono - 4,90 euro, lašišos suktinio

- 4,90 euro, skumbės išsklotinės - 4,90 euro, šalto rūkymo riebažuvės - 9,90 euro, šamo - 5,90 euro, starkio kepsnių - 3,50 euro, ypač populiarus karpių vyniotinio kilogramas - 5,90 euro.

Litrą spanguolių iš Varenos, kaip buvo parašyta, buvo galima nupirkti už 2,90 euro, 100 gramų džiovintų moliūgų - už 1 eurą. Ypač perkama tai, kas rauginta. Trijų litrų raugintų agurkų stiklainį pardavė už 3 eurus, kilogramą agurkų - už 1,50 euro. Kilogramas raugintų kopūstų kainavo vieną eurą, o pusės litro butelis sėmenų aliejaus jiems pagardinti - 3,50 - 4 eurus. Perkami ir namie paruošti krieni. Jų kaina, priklausomai nuo indelio dydžio - 1 - 1,50 euro, kaip ir paruoštų rūgštynių - 1 - 2 eurai. Virtų burokėlių kilogramą pardavė už eurą, stiklinę pupelių - už 0,80 euro. Marinuotų šparaginių pupelių, kitų daržovių pusės litro stiklainis kainavo 1,50 euro.

Dar perka pomidorus, kitas daržoves iš mūsų augintojų. Kilogramas bulvių kainavo 0,25 - 0,30 euro, burokėlių - 0,30 - 0,50 euro, svogūnų - 0,60 euro, morkų - 0,70 euro, kopūstų - 0,30 euro, paprikų - 1,50 euro, juodų ridikų - 1 eurą, obuolių - 0,50 euro, kriaušių - 0,80 - 1,50 euro.

Dovanoms ir savo buičiai žmonės išsigijo medžio dirbinių iš Suvalkijos meistro. Duonine nešinas pirkėjas sakė, jog pirko sau, ir skubėjo Garliavos duonos didelį kepalą pirkti.

Daugiau pirkėjų buvo ten, kur prekiaujama įvairiais sendaikčiais, tik vieni jų randasau tinkamų, kiti - tik „akis pagano“. Sutinki žmonių, kurie tikina, kad į tą pusę net nežiūri, nes tiki perduodama iš sendaikčių ar padėvėtų drabužių neigiamą energiją. „Jeigu jauti, kad drabužis nemielas, ne tavo, kad išsigytas ar net ir padovanotas daiktas tarsi „purto“, reikia jį tiesiog išmesti, - sakė niekad os nebeperkanti padėvėtų drabužių Lijana, į turgų atvykusi iš Kauno.

Prienu turguje perki, savo kraštą tu remi!!!

Advertisement for the film 'Melagiai'. It features a group of actors and the text: 'KINO FILMAS melagiai #komedijamelagiai BIRŠTONO KULTŪROS CENTRE LAPKRIČIO 28 D. 19:00 VAL. BILIETO KAINA 5 €'.

Advertisement for a musical performance by 'TRIO „AGORA“: „TAPATYBĖS JUNGTY“'. It lists the performers: Žilvinas Brazauskas, Natania Hoffman, and Robertas Lozinskis. The program includes works by Rachmaninov, Mendelssohn, and Beethoven. Performance date: Lapkričio 14 d., trečiadienis, 19 val. Birštono kurhauze. Bilietai kainuoja 5 eur.

Amžinąjį atilsį...

Jei įmanoma Jus paguosti,- Žinokit, kad mūsų širdys gedi su Jumis. Juk sunku žmogui skausmą pažaboti, Surast ramybę, susitaikyt su lemtim... Liūdesio ir skausmo valandą nuoširdžiai užjaučiame Marytę NENARTAVIČIENĘ dėl mylimos sesers Damutės mirties. Rožinio būrelio narės

Skandžią netekties ir liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame medžiotojus Ričardą ir Karolį GRIŠKUS, mirus jų mylimai mamai, močiutei. Prienu medžiotojų būrelis

Nuoširdžiai užjaučiame Birštono savivaldybės administracijos darbuotoją Ramutį CELIEŠIŲ, netekus mylimo tėvo. Dalijamės skausmu ir nuoširdžius užuojautos žodžius skiriame artimiesiems. Birštono savivaldybės merė ir Birštono savivaldybės administracija

Advertisement for the book 'METAI GAMTOS FOTOGRAFO DIENORAŠTIS'. It features a cover image of the book and text: 'Susitikimas su knygos autoriumi Mariumi Čepuliu 11.16 d. (penktadieni) 18.00 val. Birštono viešojoje bibliotekoje'. It also lists sponsors and partners.

Advertisement for the 'Metų ūkio' festival. It features a background image of a field and text: 'Lapkričio 23 d. (penktadieni) 11 val. Prienu kultūros ir laisvalaikio centre Prienu rajono savivaldybės „Metų ūkio“ šventė'. It lists activities: 'Prienu rajono savivaldybės mero Alydo Vaicekausko sveikinimas', 'Prienu ūkininkų sąjungos pirmininko Martyno Butkevičiaus sveikinimas', 'Konkurso „Metų ūkis“ nugalėtojų apdovanojimai', 'Svečių sveikinimai', 'Stepono Januškos ir grupės „Studija“ koncertas'. It also lists organizers: Prienu Rajono Savivaldybė, Prienu ūkininkų sąjunga, Gyvenimas, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, and Prienu kultūros ir laisvalaikio centras.

Kviečiame įmones dalyvauti konkurse „Sukurta Prienų krašte“

Prienų rajono savivaldybė ir Kauno pramonės, prekybos ir amatų rūmai, siekdami skatinti lietuviškų, aukštos kokybės, inovatyvių, išskirtinių, galinčių konkuruoti Lietuvos bei užsienio rinkose paslaugų kūrimą, produktų gamybą bei vartojimą ir verslo plėtrą Prienų rajone, rengia konkursą „Sukurta Prienų krašte“. Sutartį dėl šio konkurso organizavimo pasirašė tuometinis Kauno PPA rūmų prezidentas Benjaminas Žemaitis, meras Alvydas Vaicekuskas ir rūmų Prienų atstovybės vadovė Lina Dužinskienė.

Konkurse kviečiame dalyvauti visas Prienų rajone registruotas ir veikiančias įmones.

Dalyvių anketas iki gruodžio 1 d. galite siųsti el. paštu vaida.janciauskiene@chamber.lt arba atnešti į Prienų rajono savivaldybę mero patarėjai Jūratei Zailskienei (Laisvės

a. 12, Prienai). Dalyvio anketą rasite [čia](#).

Anketų pildymo klausimais konsultuoja Kauno PPA rūmų Prienų atstovybės koordinatore Vaida Jančiauskienė (tel. +370 677 56 495). Su konkurso nuostatais galite susipažinti [čia](#).

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Prienų ir Birštono skyrius informuoja, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Prienų ir Birštono skyriaus vedėjo 2018 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 10VĮ-982-(14.10.2.) skelbiamas Kauno apskritys Birštono savivaldybės Birštono seniūnijos Nemajūnų kadastro vietovės žemės reformos žemėtvarkos projekto papildymo rengimas.

Žemės reformos žemėtvarkos projekto papildymo pradžia – 2018 m. gruodžio 7 d.

Laisvos valstybinės žemės fondo žemės plotas Kauno apskrityje Birštono savivaldybėje Birštono seniūnijoje Nemajūnų kadastrinėje vietovėje – 100,9565 ha. Patvirtinta Kauno apskritys Birštono savivaldybės Birštono seniūnijos Nemajūnų kadastro vietovės 110,00 ha teritorija žemės reformos žemėtvarkos projekto rengimui.

Asmenys, pageidaujantys Kauno apskritys Birštono savivaldybės Birštono seniūnijos Nemajūnų kadastro vietovėje gauti nuosavybėn neatlygintai, pirkti, nuomoti, gauti neatlygintai naudotis ar patikėjimo teise valdyti iš valstybės žemės, teisės aktų nustatyta tvarka prašymus ir kitus dokumentus gali pateikti Prienų ir Birštono skyriui (208 kab., Laisvės a. 12, Prienai) iki 2018 m. lapkričio 30 d.

Žemės reformos žemės reformos žemėtvarkos projekto papildymą rengia uždaroji akcinė bendrovė „Arvameda“, projekto autorė Nomedė Vilčinskaitė (tel. (8-37) 32 14 61, 8 682 01358, adresas: Savanorių pr. 135, Kaunas).

Nusikaltimai nelaimės

Vagystė

Lapkričio 8 d. apie 13 val. Prienuose, Stadiono gatvėje, moteris pamatė, jog iš daugiabučio namo rakinamo rūšio pavogtas jos dviratis „Adria“. Padaryta nuostolio už 270 eurų.

Smurtas

Lapkričio 5 d. apie 16 val. 15 min. Išlaužo seniūnijoje, Išlaužo kaime, Kaimynų gatvėje, 37 – erių metų vyras ir jo 45 – erių metų brolis smurtavo prieš kitą 37 – erių metų vyrą. Nukentėjusiajam išmušti trys priekiniai protezuoti dantys. Įvykis tiriamas.

Lapkričio 10 d. apie 15 min. po vidurnakčio Prienų miesto pastate esančioje kavinėje vykusių muštynių metu 34 – erių metų prieniškis, būdamas neblaivus (1,83 prom. alkoholio), vieną kartą smogė kumščiu uniformuotam policijos pareigūnui, atliekančiam policijos funkcijas, į veidą. Tačiau savo nusikalstamos vei-

kos nebaigė dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių, nes pareigūnas nuo šio smūgio išsilenkė, o, panaudojus kovinių imtynių veiksmus, bandant jį sulaikyti, pilietis alkūne kartą smogė pareigūnui į šoną, tuo sukeldamas jam fizinį skausmą. Pil. V. B. buvo sulaikytas ir uždarytas į areštinę.

Lapkričio 11 d. Kauno rajono gyventojui svečiuojantis pas Balbieriškio seniūnijos gyventoją, į butą atėjo trys sveičiui nepažįstami vyrai, vienas iš jų sudavė ranka du smūgius į veidą, taip sukeldamas fizinį skausmą.

Lapkričio 11 d. apie 20 val. 30 min. Birštone, B. Sruogos gatvėje, bute, konflikto metu neblaivus (1,68 prom.) 33 – ejų metų vyras metė mobiliojo ryšio telefoną ir juo pataikė dvylikametei podukrai į veidą. Nukentėjusioji dėl kirštinės žaizdos gydoma ambulatoriškai. Įtariamasis buvo uždarytas į areštinę. Pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Parengta pagal Alytaus apskrities VPK pirminę informaciją

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

Alytaus Naujienos Santaka Suvaikietis

SIŪLO DARBĄ

Reikalingi vairuotojai tik su C kategorija. Vaziuojame mėnesiui arba 2 savaitėms į Vokietiją. Tel. 8 655 56 743.

UAB „EKOFRISA“ reikalingas darbininkas atlikti įvairius statybos darbus. Mob. tel. 8 604 98 747.

PERKA

Nekilnojamas turtas

Perka mišką, gali būti su bendrasavininkais neatdalinta iš bendros nuosavybės. Tinka įvairūs plotai. Sutvarko dokumentus ir atsiskaito grynais. Tel. 8 644 55 355.

Perkame mišką didžiausiomis kainomis Lietuvoje. Atsiskaitome iš karto. Tel. 8 605 44 445.

Pirkčiau 1 arba 2 kambarių butą Prienuose, tinka ir šalia Prienų. Tel. 8 607 49 133.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

Įmonė tiesiogiai nuolat perka arklius. Tel.: 8 656 39 189, 8 616 14 424.

Įmonė tiesiogiai perka galvijus aukščiausiomis ŽŪKB „Krekenavos mėsa“ kainomis. Tel. 8 613 79 515.

ŽŪB „Žara“ superka karves, jaučius ir telyčias. Atsiskaito iš karto. Tvarko valstybės išmokas, sveria elektroninėmis svarstyklėmis, pasiima savo transportu. Tel.: (8 319) 43386, 8698 28 063, 8 685 86 121.

Superka gero ir lieso įmitimo galvijus (AB „Krekenavos agrofirma“ kainomis), taip pat perka arklius ir traumuotus galvijus. Tel. 8 616 43646.

A. Bagdono IĮ brangiai perka veršelius ir telyčaites auginimui. Moka 6-21 proc. PVM. Sveria elektroninėmis svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel.: (8 319) 69 541, 8 699 93 682.

UAB „GALVIJŲ EKSPORTAS“ - įvairius pienu girdomus buliukus ir telyčaites, taip pat „Belgus“. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel. 8 612 34 503.

PARDUODA

Nekilnojamas turtas

Parduoda sodybą Verbyliškių k., netoli Verknės upės, yra 0,64 ha namų valdos ir 1,40 ha žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Tel. 8 698 56047.

Parduodama sodyba su 54 arų žemės sklypu Jiezno seniūnijoje. Kaina - 11000 eurų. Skambinti tel. 8 604 86 779.

Parduoda medinį 116 kv.m namą Prienuose, arti miesto centro. Yra vietiniai centrinis šildymas ir kanalizacija, miesto vandentiekis, mūrinis ūkinis pastatas, 7 arai žemės. Tel. 8 601 61 247.

Gyvuliai, gyvūnai

Ūkininkas parduoda svilintų kiaulių skerdienu. Perkant 2 puseles, visą kiaulę, kaina 2,30 Eur. Atvežame. Tel. 8 607 12 690.

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame. Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailylentes, dedame visų tipų grindis, klojame plyteles, atliekame santchnikos darbus, elektros instaliacijos darbai, klojame trinkelės, lankstome skardas. Tel. 8 600 96 399.

Šlifuojame, dedame ir lakuojame parketą, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrįjame, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvoras, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. Tel. 8 620 85350.

Statome nerūdijančius apšildomus kaminus. Dedame nerūdijančio plieno įdėklus į kaminus, židinius, pirtis ir kt. Darome pajungimus. Tel. 8 685 60129.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos,

Kietas kuras

Pigiai parduoda malkas (skrobro, ažuolo, uosio, juodalksnio, beržo). Atveža nemokamai. Tel. 8 635 82 808.

Parduoda DURPIŲ BRIKETUS, malkas, supjautas kaladėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduoda ažuolo, beržo pjuvenų briketus ir baltarusiškus durpių briketus. Tel. 8 677 44 884.

Įvairūs

Naminiai šakocijai Jūsų šventėms! Tik iš natūralių lietuviškų produktų, pagal senolių receptą. Svoris nuo 100 g iki 5 kg. Siunčiame į Lietuvos miestus ir užsienio šalis. Tel. 8 650 43 159. (Adresas: Revunos g. 48, Prienai).

NUOMA

Išnuomoja 1 kambario butą mediniame name Kęstučio g., Prienuose. Yra miesto vandentiekis ir kanalizacija, malkomis kūrenama krosnis. Tel. 8 615 84 275.

PERKA

Įvairūs

Perku traktorių MTZ, lėkštes BD.T, mėšlo kratytuvą, javų kombainą. Tel. 8 630 93 471.

PERKA GALVIJUS
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVA SVORĮ.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.
Tel.: 8 614 93 124

BRANGIAI PERKA veršelius.
Tel. (8 634) 23551.

Superkame karves, bulius ir telyčias
KREKENAVOS AGRO FIRMOS supirkėja Olga Smallienė. Tel. 8 612 02 125.

PARDUODA

Parduoda padangas: Vredestein 205/65/15 - 2 vnt., Goodyear 205/65/15 - 2 vnt., PN-150 PNEUMANT 205/65/15 - 2 vnt. Kaina už vieną - 15 eurų, perkant 4 vnt. - 50 eurų. Tel. 8 687 26 417.

Parduoda kviečius. Tel.: 8 676 18 373, (8 319) 46 797.

UAB „GRASTA“ PARDUODA

Plautą aukščiausios rūšies Kuzbaso baseino akmens anglį. Durpių briketus didmaisiais po 500 kg. Atvežame, iškrauname mechanizuotai su krautuvu Jums patogioje vietoje.

Akmens anglis fasuota ir maišuose po 25 - 40 kg. Tel. Prienuose 8 687 36 216, Mauručiuose 8 686 40 250.

SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

Autovežio paslaugos
Tech. pagalba kelyje. Automobilių transportavimas, krovinių pervežimas. Tel. 8 648 10 424.

ŠILTINAME
SIENAS, STOGUS IR GRINDIS EKOVATA
sausuoju ir šlapiuoju būdu
Tel. 8 640 40002

REIKIA PINIGŲ? Paskolos. Paskolų refinansavimas. Galimybė pasiskolinti papildomai. Pz., pasiskolinkite 100 eurų ir per 3 mėn. grąžinkite 110 eurų! Vyksta AKCIJA - paskolos iki 1000 Eur laikotarpiui iki 6 mėn. išduodamos nemokamai be palūkanų. Tel. 8 601 50 935. Įmonė Eurokreditas. Tarpininkas Ričiardas. Individualios veiklos pažyma Nr. 621263.

„Išsinešim jūsų padovanotos šilumos dalelę...“

(Atkelta iš 1 p.)

prisiminimai sustabdytos akimir-
kose, kurias visi stebėjo ekrane. Tie,
kurie šią sukaktį mini Aukštųjų, be-
buvo pagerbti tylos minute. Tyla tarsi
skambėjo ir nuo salę papuošusių
priešinės Romualdos Bartulienės
tapybos parodos „Švytintis spalvų
pasaulis“ darbų. Ir, matyt, teisus jos
vyras, rajono savivaldybės Tarybos na-
rys **Gintautas Bartulis**, pastebėjęs,
kad būdami tarp čia susirinkusiųjų,
jie jaučia žmones, kurie galbūt galėtų
daugiau verkti, bet jie nedejuoja. Jie

dalina savo sukauptais sielų turtais,
daina, kuri visais tautos laikmečiais
padėjo išgyventi. „Išsinešim jūsų pa-
dovanotos šilumos dalelę,“ - tvirtino
Gintautas Bartulis.

O kad penkiolikos metų sukaktį
mininio ansamblio nariai su ketve-
rius metus jiems vadovaujančia ener-
gingą **Aurelija Barešienė** ir, žino-
ma, visi rajono Neįgaliųjų draugijos
nariai yra be galo svarbūs savo bu-
vimu, įrodė gausus būrys sveikintojų,
tarp kurių buvo kunigai, LR Seimo
narys **Andrius Palionis**, rajono savi-
valdybės Tarybos nariai, kraštiečiai
Martynas Butkevičius, **Cezaras Pa-
cevičius**, Veiverių seniūnijos seniū-
nas **Vaclovas Ramanuskas**, savi-
valdybės administracijos atstovai,
kultūros darbuotojai, bendruomenių
„Veiverių kraštas“ ir „Mauručia“
pirmininkės **Virginija Žiobienė** ir
Egidija Cikanavičienė, Ūkininkų
draugijos „Svaja“ vadovė **Angelė Gy-
lienė**, kadaise Veiverių krašto žmo-
nes atsakingai saugojęs buvęs kri-
minalistas **Julius Buividavičius** ir

Daugiau autorės nuotraukų: www.facebook.com/laikrasti gyvenimas

kiti svečiai. Neįgaliųjų draugijos Ve-
iverių skyriaus vadovė **Vida Butkevi-
čienė** visiems ansambliciams įteikė
po savo rankų darbo ir širdies pri-
siminimo perliuką, būtent po tai, kas
nenuperkama ir neparduodama, kas
išjausta jos pačios ir visada bus jau-
čiama gerų draugų.

„...o gyvenimas eina, o mes trau-
kiame dainą, ir gyventi linksmiau...“
- šią ir dar daug iš širdžių sklindančių
dainų visiems susirinkusiems dova-
nojo Veiverių neįgaliųjų ansamblis
„Viltis“ su šauniąja vadove Aurelija,
kurios žodžiai, pasakyti grojant pas-
kutinę polką šio jubiliejinio koncer-

to metu, jog „Viltis“ visada gyvuos“,
dar kartą patvirtina, kad ansamb-
licių širdžių melodijos dar sklīs
ilgai, džiuginamos pačius ir kitus,
garsindamos Veiverius bei Prienų
rajoną.

Palma Pugačiauskaitė

Jubiliejinės šventės dieną - „gintarėlių“ linkėjimai ir Lietuvai

(Atkelta iš 1 p.)

būti visą laiką užimtiems ir reika-
lauti to, ko labai nori. Politikas įstai-
gai dovanojo Lietuvos valstybės
vėliavą, o visus vaikučius pavaišino
pagal Sveikatos apsaugos ministe-
rijos rekomenduotas receptūras iš-
keptais keksiukais.

Jubiliejaus proga buvo pagerbtas
„Gintarėlio“ kolektyvas. Jį pas-
veikino Prienų rajono savivaldybės
vicemeris **Algis Marcinkevičius**,
administracijos direktorius **Egidijus
Visockas** ir jo pavaduotoja **Rima
Zablackienė**. Aštuonioms auklėto-
joms įteikti administracijos dire-
ktorius padėkos raštai. Švietimo sky-
riaus vedėjas **Rimvydas Zailskas**,
įstaigos direktorė **Jūratė Liutkuvienė**
lopšelio - darželio auklėtojų, peda-
gogų ir darbuotojų nuoširdų darbą
taip pat įvertino padėkomis.

„Tikiu bendruomenės sutelktu-
mu darniam darbui. Linkiu mums
visiems, kad visada būtume kelyje,
vedančiame į didžiausią sėkmę, lai-
mę ir meilę; visada būkime smalsūs
kaip vaikai, spinduliuojantys palai-
mą ir kupini troškimų, sklaidžiantys
aplink gerumą“, - pabrėžė įstaigos
vadovė.

J. Liutkuvienė padėjo ugdyti-
niams už galimybę nepasenti, buvu-
siems ir esamiems darbuotojams -
už sąžiningą ir nuoširdų darbą auk-

**Prienų rajono savivaldybės ad-
ministracijos direktoriaus padėko-
mis apdovanotos darželio auklėtojos
ir pedagogės.**

lėjant mažuosius vaikučius. Padėkos
žodžius ji skyrė lopšelio - darželio
tarybos nariams, socialiniams part-
neriams, savivaldybės vadovams, rė-
mėjams, „Tango picerija“ vadovams ir
Strielčių ikimokyklinio ugdymo sky-
riaus ugdytinių tėveliams už pagalbą,
kuriant įstaigos edukacines erdves.

Kolegas su įstaigos jubiliejumi
sveikino miesto ikimokyklinio ug-
dymo įstaigų „Saulutė“ ir „Pasaka“
vadovės **Rita Drazdauskienė** ir
Birutė Šuliauskienė, Prienų KLC
atstovės **Virginija Naudžiūtė** ir **Ligita
Gediminienė**. Savo dukrų, buvusių

**Švietimo skyriaus vedėjo R. Zailsko padėka - meninio ugdymo pedagogei
L. Vitkauskienė.**

Daugiau autorės nuotraukų: www.facebook.com/laikrasti gyvenimas

„Gintarėlio“ ugdytinių **Augustės ir
Ugnės**, vardu kolektyvui dėkojo mo-
kytoja **Rima Lyberienė**.

Kadangi darželio sukaktis su-
tampa su Lietuvos valstybės atkūri-

mo 100-mečiu, savo šventę „gintarė-
liai“ baigė visi kartu į dangų paleidę
skristi šimtą vaikučių linkėjimų Lie-
tuvai.

Dalė Lazauskienė

Kalėdinė paroda-mugė
Prienų krašto muziejuje
nuo gruodžio 3 d. iki gruodžio 31 d.

Norinčius dalyvauti ir prekiauti
kviečiame savo rankdarbius atnešti
į Prienų krašto muziejų
(F. Martišiaus 13, Prienai)
iki 5. m. lapkričio 26 d.

UM
PRIENŲ RAJONO
SAIVALDYBĖ

UM
UTENOS MĖSA
**BRANGIAI PERKA
GALVIJUS**
8 620 33544
Moka iš karto!

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė **Ramutė Šimukauskaitė**

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrasti gyvenimas

Redakcija: Redaktorė **Ramutė Šimukauskaitė** - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS, APLINKOSAUGA (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIA-
LINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, SPORTAS, KULTŪRA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: **Dalė Lazauskienė**, redaktorės
pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: **Ona Ališkauskienė** (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: **Ona Lodiėnė**, **Zina
Lankevičienė** (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketav@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.

Ofsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.

Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais - 2100 egz.,
šeštadieniais - 2600 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus
spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 ~ 315) 73786.

**ALYTAUS
SPAUSTUVĖ**